

ถูกปลด !! เพราะเอื้อประโยชน์ผู้รับจ้าง

ฉัตร ปังประเสริฐ

พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ

สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

มีคำกล่าวที่ว่า... **"คนเก่งเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง คนฉลาดเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น"** เพราะการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นจะทำให้เราพัฒนาตัวเองได้อย่างรวดเร็ว เลือกทางที่ถูกต้อง โดยที่ไม่จำเป็นต้องลองผิดลองถูกด้วยตนเองเสมอไป อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ทั้งจากความสำเร็จและความผิดพลาดของตนเองและของผู้อื่นล้วนเกิดประโยชน์ต่อการนำมาเป็นแนวทางและบทเรียนในการดำเนินชีวิตของตัวเราทั้งชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน เพื่อไปสู่เป้าหมาย **"งานได้ผล คนเป็นสุข ความผิดพลาดเป็นศูนย์ เกษียณอายุอย่างสวยงาม"** ซึ่งผู้เขียนขอใช้โอกาสนี้แสดงมุทิตาจิตต่อท่านที่จะเกษียณอายุราชการในวันที่ 30 กันยายน นี้ ขอให้ทุกท่านมีความสุขหลังเกษียณ ได้พักผ่อนกาย-ใจ และทำในสิ่งใหม่ๆ ตามที่ใจรักค่ะ

สำหรับคดีปกครองที่นำมาพูดคุยกับท่านผู้อ่านฉบับนี้ ถือเป็น **"บทเรียน"** ที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการต้องตระหนักในเรื่องของการรักษาผลประโยชน์ของราชการที่ต้องดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา

เรื่องนี้ผู้ฟ้องคดีเป็นพนักงานเทศบาลสามัญ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานช่าง ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจการจ้างโครงการก่อสร้างถนน โดยเมื่อผู้รับจ้างส่งมอบงานงวดสุดท้าย ผู้ควบคุมงานได้มีหนังสือถึงประธานกรรมการตรวจการจ้างว่า ผู้รับจ้างทำงานไม่ครบตามประมาณการที่กำหนดในสัญญาเพราะไม่มีพื้นที่ให้ทำ ได้แก่ บ่อพัก คสล. 7 บ่อ และงานเครื่องหมายจราจรบนผิวทางที่ทาสีไม่ครบตามปริมาณพื้นที่ที่ตกลงในสัญญา เนื่องจากวิศวกรโครงการได้คำนวณพื้นที่การทำงานผิดพลาดไปจากพื้นที่จริงซึ่งมีน้อยกว่าจากที่คำนวณไว้ ในการจ่ายเงินแก่ผู้รับจ้างจึงควรหักเงินในส่วนที่ไม่ได้ทำจริงออก

ในการประชุม คณะกรรมการตรวจการจ้างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรหักเงินค่าจ้างตามที่คุณควบคุมงานเสนอ แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าควรหักเงินเฉพาะในส่วนของบ่อพัก คสล. 7 บ่อ เท่านั้น ส่วนการทาสีเครื่องหมายจราจรบนผิวทางต้องจ่ายตามสัญญา**เพราะเป็นงานเหมารวม** โดยผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือถึงนายกเทศมนตรีเสนอให้มีการตรวจรับงานดังกล่าว โดยไม่ผ่านประธานกรรมการตรวจการจ้างก่อน

จากนั้นนายกเทศมนตรีได้อนุมัติให้จ่ายเงินแก่ผู้รับจ้างตามความเห็นของผู้ฟ้องคดี ต่อมามีการร้องเรียนว่าผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบช่วยผู้รับเหมา จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง สรุปว่าพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการและกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เป็นเหตุให้ทางราชการเสียหายอย่างร้ายแรง ควรลงโทษปลดออกจากราชการ

นายกเทศมนตรีจึงมีคำสั่งปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) มีมติให้ยกคำอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

กรณีนี้ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นายกเทศมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2) มีอำนาจตามประกาศ คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และเมื่อกรณีมีมูลตามที่ ถูกกล่าวหาจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง อันเป็นการดำเนินการตามรูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้

คดีมีประเด็นที่พิจารณาว่า ผู้ฟ้องคดีได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ และพฤติการณ์ ของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ ?

แม้ว่าเอกสารประกวดราคาและสัญญาจ้างจะเป็นสัญญาแบบเหมารวมก็ตาม แต่ตามหนังสือของ ผู้ควบคุมงานที่ได้แจ้งว่ามีปริมาณการตีเส้นจราจรจริงไม่ถึงตามที่กำหนดในสัญญา ซึ่งการประมาณราคาค่าจ้าง คิดตามปริมาณงานที่ทำจริงโดยมีการกำหนดจำนวนที่แน่ชัดเป็นตารางเมตร ดังนั้น การคำนวณค่าใช้จ่ายจึง ต้องขึ้นอยู่กับปริมาณงานว่ามีเท่าใด เมื่อช่างผู้ควบคุมงานได้รายงานปัญหาดังกล่าวแล้ว กรณีเช่นนี้ผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นกรรมการตรวจการจ้างและเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการออกแบบ บริหารการก่อสร้าง การผังเมือง และการโยธา ก็ย่อมต้องรู้ว่าควรหักเงินค่าเนื้องานที่ไม่ได้ทาสีตีเส้นจราจรให้ครบออก และแม้ว่าการคำนวณ เนื่องที่การทาสีจราจรผิดพลาด (มาแต่ต้นขณะทำสัญญา) จะเป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอนการออกแบบโครงการ ซึ่ง เกิดขึ้นก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะย้ายมาดำรงตำแหน่งที่เทศบาลดังกล่าวก็ตาม ผู้ฟ้องคดีย่อมไม่อาจกล่าวอ้างความ ผิดพลาดดังกล่าวให้ตนพ้นจากภาระหน้าที่ที่ต้องระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการได้

การที่ผู้ฟ้องคดียืนยันให้คิดค่างานแบบเหมารวม โดยมีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 โดยตรง ทั้งที่ควร เสนอผ่านประธานกรรมการตรวจการจ้างก่อน การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการจงใจกระทำการข้ามชั้น การบังคับบัญชา และยังปรากฏข้อเท็จ

จริงว่า ผู้ฟ้องคดีมีการชักจูงผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งเป็นคณะกรรมการตรวจการจ้างให้เห็นคล้อยตาม ตน ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีจงใจกระทำโดยมีพฤติการณ์ที่เอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้าง โดยไม่ได้ระมัดระวังรักษา ประโยชน์ของทางราชการตามหน้าที่ ทำให้เทศบาลต้องจ่ายเงินเป็นจำนวนมากให้ผู้รับจ้างไปโดยไม่สมควร พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง คำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจาก ราชการ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจตามความเหมาะสมแก่กรณีที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุดที่ อ.71/2559)

คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักในการคิดคำนวณการจ่ายเงินค่าจ้างแก่ผู้รับจ้างกรณีไม่อาจทำงาน ตามสัญญา แม้ว่าสัญญาจะกำหนดให้จ่ายแบบ “เหมารวม” จะต้องพิจารณาจากปริมาณการทำงานจริงเป็น สำคัญ รวมทั้งการเสนอความเห็นในฐานะกรรมการตรวจการจ้างจะต้องเสนอผ่านประธานกรรมการตรวจการ จ้าง การเสนอต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้างหรือผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงินตามสัญญาถือเป็น การกระทำการข้ามชั้นผู้บังคับบัญชา ทั้งในการเป็นกรรมการตรวจการจ้างที่มีความเชี่ยวชาญในงาน ย่อมสามารถรักษาประโยชน์ของทางราชการได้ดี การเสนอความเห็นให้จ่ายเงินแก่ผู้รับจ้างโดยไม่หักส่วนที่ ไม่ได้ทำงานจริงออก และยังชักจูงกรรมการอื่นให้เห็นคล้อยตามตน ถือเป็นการจงใจเอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้าง ทำให้หน่วยงานเสียหาย เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
